TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Niềm tin sâu sắc vào sức mạnh của văn hóa

10:28 25/01/2026

Trong Báo cáo về các văn kiện trình Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng do Tổng Bí thư Tô Lâm trình bày tại phiên khai mạc, việc khẳng định: "Văn hóa và con người: Nền tảng tinh thần của xã hội, sức mạnh nội sinh, nguồn lực và động lực phát triển đất nước" mang ý nghĩa rất quan trọng cả về lý luận và thực tiễn.

Chương trình chính luận nghệ thuật chào mừng Đại hội XIV

Nội dung này thể hiện bước phát triển mới trong nhận thức chiến lược, làm rõ hơn vị trí, vai trò của văn hóa trong sự nghiệp phát triển nhanh và bền vững đất nước.

Suốt tiến trình cách mạng Việt Nam, nhất là từ khi thực hiện công cuộc đổi mới, Đảng ta luôn khẳng định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của phát triển. Tuy nhiên trên thực tế, vẫn có lúc, có nơi, văn hóa mới chỉ được xem là lĩnh vực mang ý nghĩa tinh thần, chưa thật sự được coi là một nguồn lực quan trọng có khả năng tạo ra giá trị gia tăng, thúc đẩy

tăng trưởng và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Chính vì vậy, việc Đại hội XIV của Đảng xác định rõ văn hóa là nguồn lực và động lực phát triển thể hiện sự thay đổi căn bản trong tư duy, đặt văn hóa vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển bền vững.

Đối với nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam, văn hóa là nguồn tài sản vô giá, được hình thành, tích lũy và bồi đắp qua lịch sử. Đó là nguồn vốn con người với hệ giá trị, tri thức, kỹ năng, đạo đức, lối sống; là kho tàng di sản văn hóa vật thể và phi vật thể; là sức sáng tạo nghệ thuật phong phú; là hình ảnh, uy tín và bản sắc của dân tộc. Việc nhận diện đúng và khai thác hiệu quả những giá trị ấy hoàn toàn có thể chuyển hóa thành sức mạnh vật chất, đóng góp trực tiếp cho phát triển kinh tế-xã hội.

Thực tế chứng minh, thông qua du lịch văn hóa, các ngành công nghiệp sáng tạo, công nghiệp nội dung số, điện ảnh, âm nhạc, thiết kế, thời trang, ẩm thực...; nhiều địa phương bước đầu coi di sản văn hóa, lễ hội truyền thống, không gian văn hóa đặc trưng là tài sản để phát triển, vừa bảo tồn giá trị, vừa tạo sinh kế bền vững cho cộng đồng.

Nguồn lực văn hóa thể hiện rõ nhất ở con người. Trong bối cảnh chuyển đổi số mạnh mẽ, hội nhập quốc tế sâu rộng và cạnh tranh toàn cầu ngày càng gay gắt, lợi thế quyết định không còn nằm ở tài nguyên thiên nhiên hay lao động giá rẻ, mà ở chất lượng nguồn nhân lực, ở tinh thần sáng tạo, kỷ luật, trách nhiệm và khả năng thích ứng linh hoạt. Những phẩm chất ấy không thể hình thành nếu thiếu một nền tảng văn hóa lành mạnh, tiến bộ và nhân văn.

Không chỉ được xác định là nguồn lực, văn hóa còn được Đại hội XIV nhấn mạnh là động lực phát triển đất nước. Cách tiếp cận này khẳng định vai trò chủ động, dẫn dắt của văn hóa đối với quá trình phát triển. Thông qua hệ giá trị và chuẩn mực xã hội, văn hóa tạo ra động lực tinh thần mạnh mẽ cho mỗi cá nhân và cho cả cộng đồng.

Lòng yêu nước, ý chí tự cường, tinh thần đoàn kết, nhân ái, khát vọng vươn lên chính là những động lực nội sinh đã giúp dân tộc Việt Nam vượt qua nhiều thử thách lịch sử, đồng thời tiếp tục là điểm tựa tinh thần quan trọng trong bối cảnh hiện nay.

Văn hóa với tư cách là động lực còn thể hiện ở khả năng định hướng sự phát triển. Một nền văn hóa đề cao liêm chính, thượng tôn pháp luật, sáng tạo và cống hiến sẽ góp phần thúc đẩy cải cách thể chế, nâng cao hiệu quả quản trị quốc gia, xây dựng môi trường phát triển lành mạnh và minh bạch.

Ngược lại, nếu xem nhẹ văn hóa, thờ ơ trước những biểu hiện lệch chuẩn, sự phát triển kinh tế dù đạt tốc độ cao cũng khó bền vững. Vì vậy, việc đặt văn hóa vào vị trí động lực phát triển cũng chính là khẳng định quan điểm phát triển toàn diện, hài hòa, lấy con người làm trung tâm.

Chính ở sự kết hợp giữa "nguồn lực" và "động lực", có thể thấy rõ tính đột phá về tư duy trong quan điểm phát triển văn hóa của Đảng ta, coi văn hóa là một trụ cột phát triển, có mối quan hệ hữu cơ với kinh tế và chính trị, trên cơ sở đó chủ động khơi thông các nguồn lực xã hội, phát huy vai trò của người dân, doanh nghiệp và đội ngũ sáng tạo.

Tuy nhiên, tư duy đột phá chỉ thật sự có ý nghĩa khi được cụ thể hóa bằng cơ chế, chính sách đồng bộ và bằng hành động quyết liệt trong thực tiễn. Do đó đòi hỏi phải tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, quản lý và đầu tư cho văn hóa; tạo môi trường thuận lợi để văn hóa thấm sâu vào mọi lĩnh vực của đời sống; phát triển kinh tế gắn chặt với bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa dân tộc.

Cùng với Nghị quyết số 80-NQ/TW về phát triển văn hóa Việt Nam mới được ban hành, việc Đại hội XIV của Đảng nhấn mạnh và làm rõ vai trò của văn hóa như một nguồn lực và động lực phát triển thể hiện tầm nhìn dài hạn và niềm tin sâu sắc vào sức mạnh của văn hóa và con người Việt Nam. Đây là cơ sở quan trọng để khơi dậy khát vọng phát triển, phát huy sức mạnh nội sinh, đưa đất nước vững bước vào kỷ nguyên mới.

Theo Báo Nhân Dân